

centrum adiktologie

PSYCHIATRICKÉ KLINIKY

1. LF A VFN

UNIVERZITA KARLOVA

V PRAZE

Projekt EUDAP

EUDAP

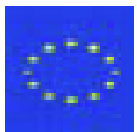
Výsledky evaluace evropského projektu a česká studie

Mgr. Tereza Adámková, Mgr. Lenka Miovská

Struktura prezentace

1. Historie a zázemí projektu EUDAP
2. Evaluace projektu EUDAP
3. Design projektu EUDAP v ČR –
současný stav

Než začneme:

- EUDAP je projekt implementace programu primární prevence „Unplugged“ na základní školy.
- „Unplugged“ se skládá ze tří částí:
 1. 12 lekcí pro děti (vede školní metodik prevence)
 2. 3 setkání pro rodiče (vede odborný pracovník z regionálních center)
 3. Peer diskuse (vedou vrstevníci, řídí školní metodik prevence)

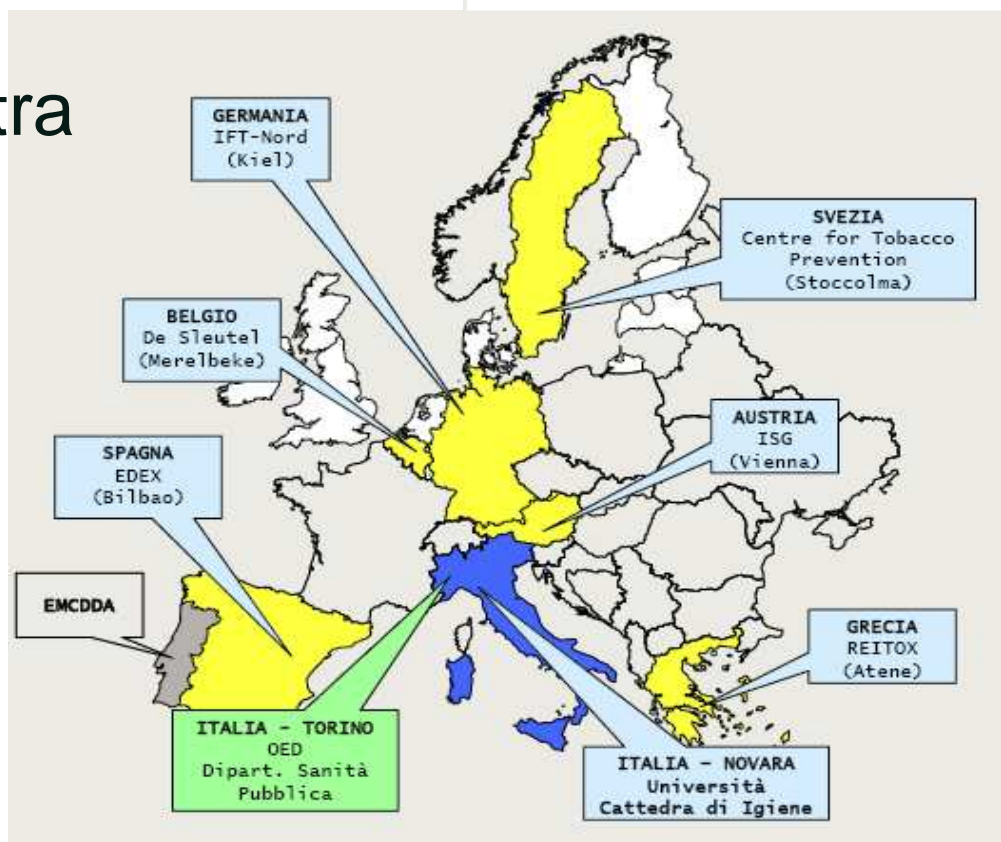
1 Historie a zázemí projektu EUDAP

- Velká část preventivních programů má původ v USA a často je jedná o programy vycházející z odlišného kulturního a společenského kontextu.
- Opakovaně se ukazuje, že přenos těchto programů do Evropy má mnoho úskalí vzhledem k rozdílné kultuře.
- Evropská komise začala cíleně podporovat iniciativy směřující ke vzniku a ověření nových programů.
- V letech 2004-2006 proběhla rozsáhlá evaluační kontrolovaná studia v 7 členských zemích.

1 Zapojení zemí do projektu EUDAP

- Zapojené evropské státy do EUDAP, Koordinační centra

2 Evaluace projektu EUDAP

- Program byl evaluovaný v randomizovaném kontrolovaném experimentu
- Unplugged byl porovnáván s „běžným kurikulem u kontrolních škol“
- Zapojili se žáci z ročníků odpovídajících nižším ročníkům druhého stupně základní školy (12 – 14 let)

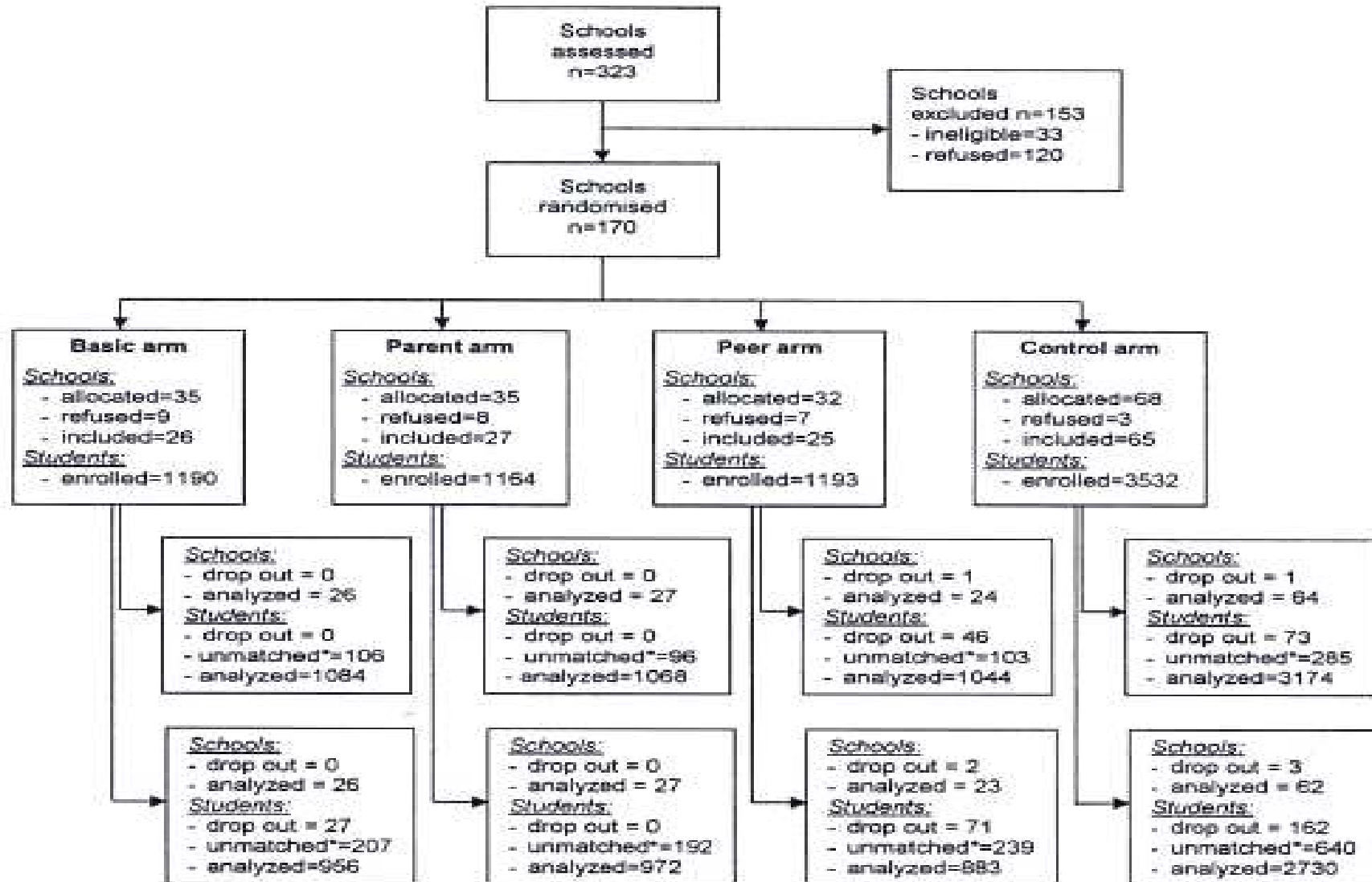
2 Zapojení škol

Enrollment

Allocation

3 month Follow-up

15 months Follow-up

2 Evaluace EUDAPu – Výsledky 1 follow-up

- 3 měsíce po skončení intervence
- Skupina s intervencí:
 - Kouření v posledních 30 dnech: o 12 % méně
 - Kouření pravidelně: o 14 % méně
 - Kouření každodenně: o 30 % méně
 - Opilost v posledních 30 dnech: o 28 % méně
 - Opilost alespoň jednou v posledních 30 dnech: o 30 % méně
 - Užití konopí jednou v posledních 30 dnech: o 23% méně
 - Užití konopí pravidelně: o 24 % méně

2 Evaluace EUDAPu – 1 follow-up

- V krátkodobé perspektivě program funguje, a to:
 - Pro alkohol a konopí lépe než pro kouření
 - Pro častější uživatele lépe než pro sporadické uživatele
 - Pro chlapce lépe než pro dívky

2 Evaluace EUDAPu – Výsledky 2 follow-up

- 15 měsíců po skončení intervence
- Přetrvaly rozdíly v prevalenci výskytu opilosti a užití konopí např.:
 - Opilost v posledních 30 dnech: o 38 % méně
 - Užití konopí jednou v posledních 30 dnech: o 26% méně
- Rozdíly v kouření nebyly statisticky významné

Program oddálil přechod od občasného kouření k pravidelnému, ale nepomohl již pravidelným kuřákům aby přestali.

3 Projekt EUDAP 2 v ČR

- Projekt koordinuje Univerzita v Turíně (Itálie). Koordinátor pro ČR je Centrum adiktologie PK 1. LF UK v Praze, které projekt realizuje spolu s partnery v zapojených regionech.
- Na financování se podílejí Evropská komise (centrální grant), Ministerstvo školství, Krajský úřad STK a Krajský úřad ZK.

3 Jednotlivé komponenty programu

Komponenty projektu EUDAP:

A: Intervenční část:

a) Program Unplugged.

B: Výzkumná část:

a) Evaluace způsobu implementace programu.

b) Evaluace procesu.

c) Kontrolovaná studie efektivity programu na české populaci.

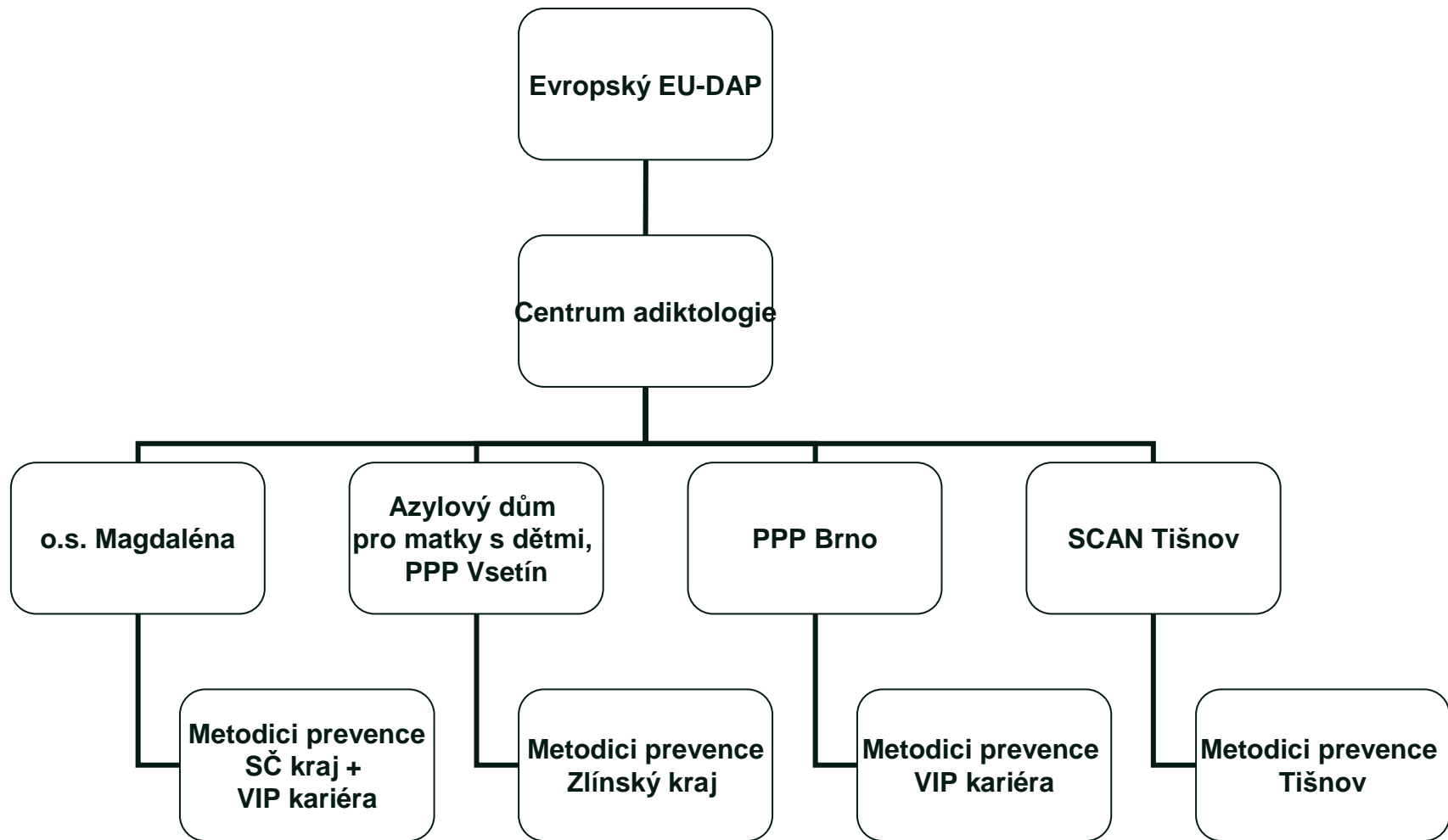

3 Realizace

- Projekt EUDAP je koncipován jako jednoletý ucelený preventivní program (jeden školní rok) pro děti ve věku 12-14 let. Pro ČR je vzhledem k dosavadním zkušenostem ověřován na populaci 12 let (šestá třída ZŠ).
- Projekt je složen z 12 hodinových lekcí, které po sobě následují cca po 3 týdnech.

3 Schéma řízení

3 Kontrolovaná studie efektivity programu na české populaci

Testování před intervencí: září 2007

1. retest: hned po ukončení intervence: červen 2008

2. retest po prázdninách: září – říjen 2008

Testování	1.		2.	
Soubor	Exp.	Kont.	Exp.	Kont.
Počet škol	40	36	38	34
Počet žáků	1 037	874	907	790
Počet mužů/žen	515/516	438/424	449/449	411/372
% mužů/žen	49,7 / 49,8	50,1 / 48,5	49,5 / 49,5	52,0 / 47,1

3 Kontrolovaná studie efektivity programu na české populaci

- První, pouze orientační výsledky
 - ⇒ nebylo provedeno statistické testování
 - ⇒ nebylo provedeno spárování jedinců a sledování jejich vývoje
- i přesto lze říci, že **program pozitivně ovlivňuje rizikové chování**, konkrétně:
 - zkušenost s opilostí
 - zkušenost s konopnými látkami
 - zkušenost s těkavými látkami
 - zkušenost s extází
 - zkušenost s léky na uklidnění

3 Projekt v ČR: úprava metodiky Unplugged a evaluace implementace:

Sběr dat:

1. Fokusní skupiny na supervizních setkáních s učiteli
2. Hlubkové rozhovory s 12 učiteli
3. On-line dotazník pro všechny realizující učitele

Literatura:

- EUDAP final technical report n. 2. Results of the evaluation of a school-based program for the prevention of substance use among adolescents. <http://www.eudap.net/PDF/FinalReport2.pdf> (Retrieved 8/8/2008).
- Faggiano F., Galanti MR., Bohrn K., Burkhart G., Vigna-Taglianti F., Cuomo L., Fabiani L., Panella M., Perez T., Siliquini R., van der Kreeft P, Vassara M. & Wiborg G (2008). The effectiveness of a school-based substance abuse prevention program: EU-Dap cluster randomised controlled trial. *Preventive Medicine*

Děkuji za pozornost

E-mail:

adamkova@adiktologie.cz

Websites:

www.adiktologie.cz

www.eudap.net